

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til: Filosofisk institutt, Institutt for musikk

Fra: Det humanistiske fakultet

Deltagelse ved Erasmus Mundus-søknader 2010 - HF

Det humanistiske fakultet (HF) viser til notat av 12.01.2010, hvor vi bes gi en foreløpig orientering om aktuelle Erasmus Mundus-søknader innen 01.03.2010, med henblikk på behandling i Styret 18.03.2010.

HF planlegger å delta med tre Erasmus Mundus-søknader innen EUs frist 30. april 2010, og vi presenterer kort de tre programmene nedenfor:

1. *Choreomundus – International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage*”, forkortet ”Choreomundus” (ny søknad basert på fjorårets søknad til EU).
2. *Erasmus Mundus Master’s Programme in Applied Ethics*, akronym ”MAE” (ny søknad basert på fjorårets søknad til EU, men med omarbeidinger)
3. *Erasmus Mundus PhD Programme in Applied Ethics*, akronym ”EMDAE” (ny søknad basert på fjorårets søknad til EU)

1. **Choreomundus – International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage**”, forkortet ”Choreomundus”

Fakultetet viser til S-sak 25/09 ”Adgang til å delta ved Erasmus Mundus-søknader V-09”. Fakultetet sendte etter Styrets behandling søknad om etablering av en internasjonal Erasmus Mundus mastergrad i dansevitenskap i danseantropologi/etnokoreologi som del av Erasmus Mundus II. Studieprogrammets offisielle tittel er ”Choreomundus – International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage”, forkortet ”Choreomundus”, med NTNU som koordinator/vertsinstusjon, i likhet med ved fjorårets søknadsrunde.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehand ler
7491 Trondheim	E-post: hf-fak@hf.ntnu.no	Bygg 2, nivå 5, Dragvoll	+47 73 59 65 95	Anne Marit Skancke
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 10 30	Tlf: +47 73 59 74 35

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlerne ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Dette vil være en fellesgrad (joint master's degree) med University of Roehampton, England, Université Blaise Pascal (Clermont-II), Frankrike, og University of Szeged, Ungarn, som deltagende institusjoner. Utgangspunkt for at masterprogrammet Choreomundus ble planlagt opprettet er vern av den immaterielle kulturarven. Immateriell kulturarv som konsept er knyttet til aktivt vern av immateriell kultur, og ble uttrykkelig satt på den politiske dagsorden med etableringen av UNESCO sin konvensjon om bevaring av den immaterielle kulturarven i 2003. I Norge ble UNESCO-konvensjonen ratifisert gjennom vedtak i Stortinget i 2007.

Innholdet i Choreomundus oppstod med tanke på å innfri et internasjonalt behov for ekspertise innenfor kulturelt mangfold når det gjelder dans og andre bevegelsessystemer og danseanalyse. Dans og bevegelse er i denne sammenhengen sett på som uttrykk for den immaterielle kulturarven, og de utøvende/praktisk-estetiske fagene står sentralt i konvensjonens bevaringspolitikk. Aktuelle yrkesområder internasjonalt er blant annet arbeid med vern av kulturminner i privat og offentlig sektor, undervisning og forskning.

Dersom søknaden blir imøtekommet av EU i denne søknadsrunden vil Choreomundus bli det første Erasmus Mundus-programmet og masterprogrammet generelt som fokuserer på dans som ledd i den immaterielle kulturarven.

2010-søknaden vil ta inn i seg de faktorene som EU ga oss trekk for i søknaden, blant annet tydeliggjøring av konsortiets felles kvalitetssikringsrutiner (vil være basert på NTNUs KVASS).

Choreomundus vil ha en samlet opptaksramme på 20 studenter i første kull (opptaksår). Koordinator (NTNU) vil forestå opptaket på vegne av konsortiet.

Når det gjelder administrative ressurser estimerte fakultetet i forbindelse med fjorårets søknad at Choreomundus vil kreve en 50 % administrativ ressurs tilknyttet Institutt for musikk dersom programmet godkjennes opprettet av EU. Denne ressursen vil bli dekket av EUs årlige flate bidrag på € 30,000 til konsortiet. Den faglige koordinatorressursen vil beløpe seg til det omtrent det samme. I tillegg vil det være en 20 % administrativ ressurs ved de tre partnerinstitusjonene, samt en 50 % faglig koordinatorressurs i Roehampton.

Det er kun University of Roehampton som tar skolepenger. Den reduserte skolepengeavgiften i Roehampton for (fjerde studiesemester) vil være ca. € 7,400 for kategori A-studenter (tredjeland), og ca. € 2,600 for kategori B-studenter (europeiske).

Nedenfor følger en kort skisse over Choreomundus' studieløp:

Studentene skal oppnå 30 studiepoeng pr. semester, og avlegge et studieopphold av kortere eller lengre varighet ved hver av de fire institusjonene. I første studieår er det ved NTNU and Blaise-Pascal, hvor de tar obligatoriske emner. I andre studieår er de i Szeged eller Roehampton, og tar en kombinasjon av obligatoriske og valgbare emner. Emnene som tilbys inn i programmet av de fire partnerinstitusjonene er i stor grad basert på gjenbruk fra eksisterende programmer, med den gevinsten av Choreomundus-studentene også får mulighet til faglig og sosial integrering med lokale studenter.

Første semester: Halvparten av studentene er ved NTNU, de resterende er ved Blaise-Pascal etter valg av faglig fordypning.

Distribusjon av emner:

Alle studenter: *Dance Analysis (Intensive Programme IP)* (15 ECTS)

Gruppe 1 (NTNU): *Field and archiving techniques in dance and music* (15 ECTS)

Gruppe 2 (UBP): *Anthropological analyses of dance* (10 ECTS) and *Ethnographic research methods: Fieldwork, interview and other techniques* (5 ECTS)

Andre semester: Halvparten av studentene er ved NTNU, de resterende er ved Blaise-Pascal.

Distribusjon av emner:

Alle studenter: *Critical perspectives on Intangible Cultural Heritage (IP)* (15 ECTS)

Gruppe 1 (NTNU): *Dance as knowledge* (5 ECTS) and *Analysing dance (Dissertation 1)* (10 ECTS)

Gruppe 2 (UBP): *Transmitting dance as embodied culture, knowledge and experience* (5 ECTS) and *Conceptual and methodological issues for fieldwork (Dissertation 1)* (10 ECTS)

Tredje semester: Alle studentene studerer i Szeged

Distribusjon av emner:

Alle studenter: *Dance heritage, individual creativity* (5 ECTS), *From field to archive* (5 ECTS) and *Research methods (Dissertation 2)* (10 ECTS). In addition: 10 ECTS elective courses.

Fjerde 4: Alle studentene studerer i Roehampton

Distribusjon av emner:

Alle studenter: *Ethnography in multicultural societies* (10 ECTS) and *Extended Essay (Dissertation 3)* (10 ECTS). In addition: 10 ECTS elective courses.

2. Erasmus Mundus Master's Programme in Applied Ethics, akronym "MAE".

Det humanistiske fakultet vil søke om videreføring av *Erasmus Mundus Master in Applied Ethics* (forkortet "MAE") for en ny femårsperiode med oppstart studieåret 2011/2012.

Studieåret 2010/2011 fortsetter den ettårige MAE som Erasmus Mundus masterprogram etter tilkjenning av Erasmus Mundus brand name (EMBN) (se vedlegg). Retten til å tildele grad under MAE forutsetter at konsortiet sender EU en implementeringsrapport innen 30.11.2010.

MAE-konsortiet består som tidligere i tillegg til NTNU av de eksisterende konsortiemedlemmene Linköpings Universitetet, Sverige (koordinator) og Universitetet i Utrecht, Nederland. I likhet med søknadsrunden i 2009 blir University of Stellenbosch, Sør-Afrika med som fullverdig partner i konsortiet.

Frem til nå har Linköpings Universitetet, Sverige fylt rollen som koordinator i konsortiet. For kommende søknadsperiode vil Universitetet i Utrecht, Nederland overta denne rollen. Utrecht er valgt som koordinator ettersom institusjonen har et fagmiljø i form av et etikk-institutt som er betydelig større enn fagmiljøene ved henholdsvis Linköping og NTNU.

MAE vil ha en samlet opptaksramme på 20 studenter i første kull (opptaksår). Koordinator (Utrecht) vil forestå opptaket på vegne av konsortiet.

Det er kun Utrecht som pr. idag tar skolepenger. Dette vil imidlertid kunne endre seg dersom Sverige tar skolepenger fra og med 2011.

Emnene som tilbys inn i programmet av NTNU inngår også i master i filosofi med studieretning anvendt etikk. I likhet med Choreomundus gir dette MAE-studentene mulighet til faglig og sosial integrering med lokale studenter.

Det faglige innholdet i emnene/kursene i MAE vil i stor grad være uendret fra inneværende periode av programmet, men søknaden vil likevel omfatte følgende sentrale endringer for masterprogrammet:

a) *Juridisk endring:*

Det er enighet i konsortiet om at MAE-søknaden for 2010 er en søknad om toårig mastergrad, hovedsakelig av hensyn til nasjonal lovgivning i Norge. Utrecht vil fremdeles kunne tildele ettårig MAE, mens NTNU og Linköping tildeler toårig grad.

Ettersom alle land nå har mulighet til å tildele fellesgrad, vil MAE-søknaden være søknad om toårig joint degree.

b) *Strukturell og innholdsmessig endring:*

Konsortiet ønsker at masterprogrammet i større grad skal være prosjekt- og arbeidslivsrettet, og det vil derfor være mulig for studentene å ta et praksisopphold eller et feltarbeid i tilknytning til masteroppgaven. Praksisopphold/feltarbeid vil ikke være obligatorisk (slik det er i MSc in Globalization ved NTNU), men snarere en valgmulighet, spesielt for de av studentene som ikke har arbeidspraksis fra bedrift eller organisasjon tidligere. Praksisopphold/feltarbeid vil ligge i tredje semester av masterstudiet. Studentene vil selv være ansvarlige for å finne og forberede praksisplass/feltarbeid i dialog med faglærerne. Denne praksisorienterte varianten av masterprogrammet vil kvalifisere for opptak til ph.d.-program ved NTNU og i Linköping, men ikke i Utrecht. Masteroppgaven vil ha et omfang på minimum 30 studiepoeng, med mulighet for 45 eller 60 studiepoeng for studenter som ikke velger den praksisrettede varianten.

Søkere som har en profesjonsutdanning vil måtte studere flere teori- og metodebaserte kurs, for å innfri masterprogrammets læringsmål/forventede læringsutbytte.

c) *Organisatorisk tydeliggjøring:*

De ulike rollene som de europeiske partnerne i forhold til den ikke-europeiske partneren skal tydeliggjøres i søknaden.

Når det gjelder faglige eller administrative ressurser vil ikke dette ventes å øke i forhold til inneværende MAE-periode.

3. Erasmus Mundus PhD Programme in Applied Ethics, akronym "EMDAE"

Vi viser til S-sak 25/09m hvor HF fikk godkjent søknad om deltagelse i et nytt Erasmus Mundus Doctorate/PhD Programme in Applied Ethics (forkortet "EMDAE"). EMDAE vil være en treårig ph.d.-grad.

Dette konsortiet vil bestå av Universitetet i Utrecht, Nederland (koordinator), samt partnerinstitusjonene Universitetet i Linköping, Sverige og NTNU. I tillegg søker konsortiet samarbeid med flere assosierte partnere, både høyere utdanningsinstitusjoner og organisasjoner, så som Verdens helseorganisasjon (WHO), og europeiske organisasjoner innenfor teknologi-evaluering (Rathenau Institute). Disse organisasjonene vil kunne være aktuelle samarbeidspartnere for veiledere og ph.d-kandidater i forbindelse med avhandlingen (forskingsprosjektet). Programmet bygger på viktige og gode erfaringer i konsortiet, som blant annet har gode resultater å vise til fra masterprogrammet.

Bakgrunnen for søknaden om EMDAE er ønsket om videreføring av det faglige samarbeidet i MAE, samt at etiske problemstillinger blir diskutert i ulike områder; innenfor det profesjonelle -, det politiske – og det sosiale liv. Dette fører med seg et behov for spesialiserte former for anvendt etikk, for eksempel etikk innenfor miljø, medisin og i helsesektoren, yrkesetikk, og innenfor vitenskap og teknologi. Utgangspunktet for det foreslåtte ph.d.-programmet er at anvendt etikk fordrar at det er en nødvendig kobling mellom etikk og politisk filosofi, og teorier om menneskerettigheter.

Det finnes en rekke ph.d.-programmer innenfor etikk-feltet ved europeiske universiteter, men et fåtall av disse tilbyr en skoleringsdel rettet mot etikk. De fleste programmene fokuserer på spesifikke temaer, så som medisinsk etikk og etikk innenfor teknologi, eller er forankret i én disiplin, som for eksempel filosofi, teologi eller jus. Videre eksisterer det svært få nasjonale ph.d.-programmer i etikk (ett av få eksempler er forskerskolen i praktisk filosofi i Nederland). En europeisk fellesgrad (joint degree) vil også bidra til å auke kvaliteten på forskning innenfor anvendt etikk. EMDAE vil være en fellesgrad.

Til slutt vil vi nevne at inkluderingen av ikke-europeiske studenter og akademikere vil bidra til at europeiske debatter om etiske problemstillinger i større grad blir synlig utenfor Europa, og slik ha en viktig innvirkning på internasjonaliseringen av slik debatt og forskning.

Søknaden om EMDAE vil i store trekk være basert på søknaden som ble sendt i forbindelse med Marie Curie Actions som et ledd i EUs 7. rammeprogram: Marie Curie Initial Training Networks (ITN) Marie Curie Initial Training Networks (ITN) (se lenke til sak fra denne journalposten).

EMDAE vil ha en felles skoleringsdel på 30 ECTS-credits i form av emner/kurs. Søknaden vil inneholde en pakke med kurs som vil bli tilbudt. Tema som inngår vil omfatte teori og metode, forholdet mellom anvendt etikk, politikk og tverrkulturelle perspektiver. Liste over partnere vil i all hovedsak være sammenfallende med Marie Curie-søknaden.

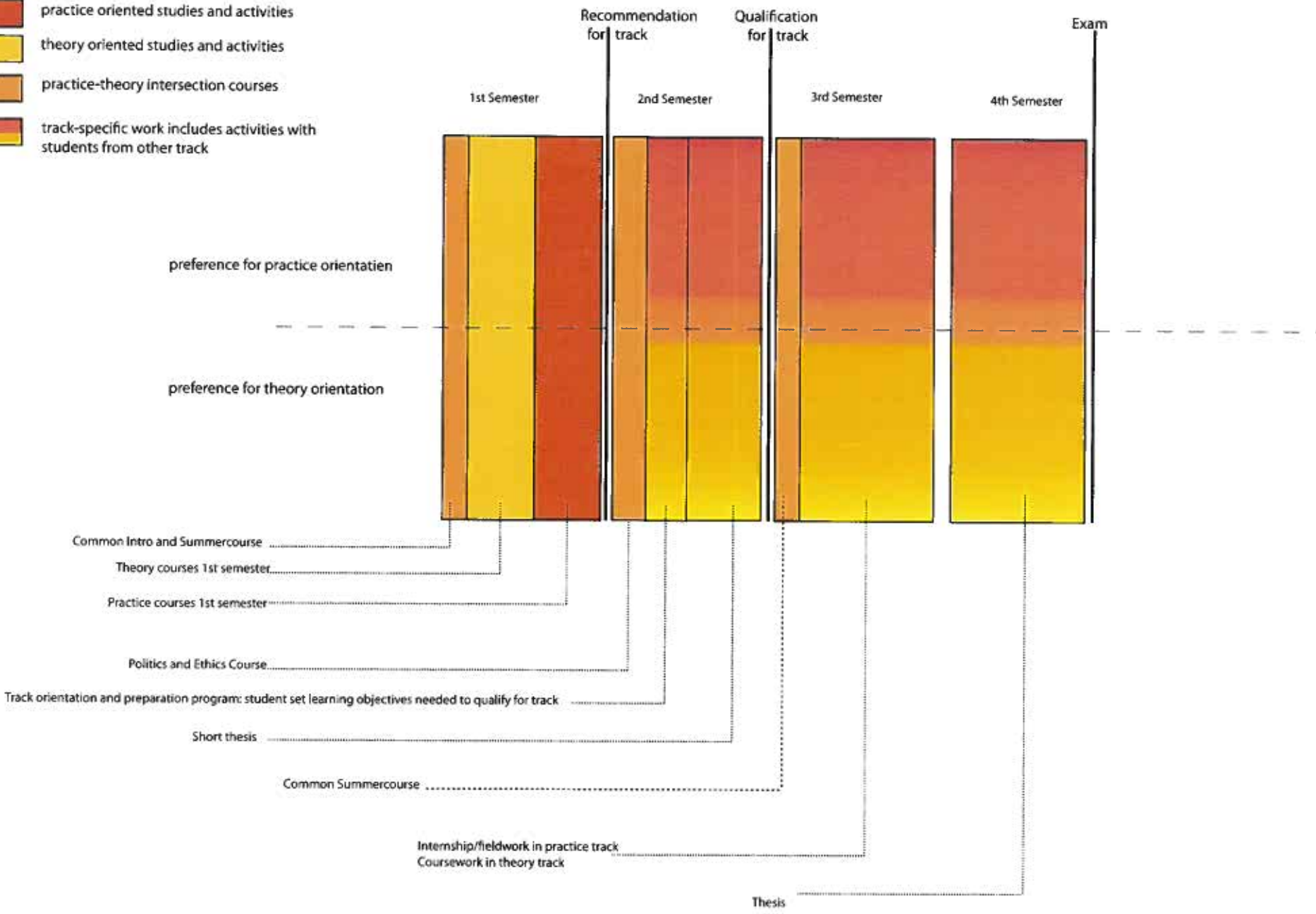
Med vennlig hilsen

Kathrine Skretting
dekanus

Ivar Østerlie
fakultetsdirektør

Proposal New Erasmus Mundus Master Applied Ethics - program coherence and intersection between tracks

- practice oriented studies and activities
- theory oriented studies and activities
- practice-theory intersection courses
- track-specific work includes activities with students from other track

Notat

Til:	Jon Inge Resell
Kopi til:	
Fra:	Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

Deltakelse ved Erasmus-Mundus-søknader 2010

IME-fakultetet ber om at Erasmus Mundus-søknaden INTERPROMISE – International Programme for Master in Information Systems Engineering, fremmes ved årets EM II-søknadsrunde. IME-fakultetets Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap deltar sammen med KTH i Sverige, Politecnico de Milano i Italia og muligens en deltager til. Det er Politecnico de Milano som er tiltenkt rollen som konsortiets koordinator.

Søknaden er godkjent av leder ved Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap, og godkjennes nå av Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk.

IME-fakultetet ber også om at det eksisterende Erasmus Mundus-programmet NordSecMob – Master's Programme in Security and Mobile Computing, forlenges med en ny periode. Vedlagt er godkjenning fra leder av Institutt for telematikk, og litt statistikk over hva som har skjedd de fire årene programmet har eksistert.

Geir E. Øien
Dekanus

Vedlegg: 3

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@ime.ntnu.no	Sem Sælands vei 5	+47 73 59 42 02	Vegard Rønning
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 36 28	Tlf: +47 73 59 42 05

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Notat

Til: Vegard Rønning

Kopi til:

Fra: Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap

Bekreftelse på IDIs støtte til Erasmus Mundus søknadsskisse

Hei, jeg bekrefter herved at instituttet stiller seg bak den vedlagte søknadsskissen til Erasmus Mundus, og at vi vil ha de tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre undervisningen hvis søknaden skulle lykkes.

Mvh

Guttorm Sindre

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@idi.ntnu.no	Sem Sælands vei 7-9	+47 73 59 34 40	Guttorm Sindre
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 44 66	Tlf: +47 73 59 44 59

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

EMMC proposal

INTERPROMISE - (INTERNational PROgram for Master in Information Systems Engineering)

Bakgrunn: Vi (IS-gruppen ved IDI (dvs. Arne Sølvberg, Jon Atle Gulla, Guttorm Sindre, Hallvard Trætteberg, John Krogstie) har over de siste årene etablert et løst samarbeid med flere europeiske universiteter relatert til bedre strukturering av studentutveksling innen Erasmus-ordningen (Euromise, se <http://www.idi.ntnu.no/education/euromise.php>). Sammen med enkelte av de andre partnerne (KTH og Politecnico de Milano, muligens en til), arbeider vi med et tettere undervisningssamarbeid innen dette fagområdet (ISE - Information Systems Engineering) i form av et Erasmus Mundus – program med ambisjon om å ferdigstille en søknad innen 30/4. Status for dette arbeidet er summert under i forhold til de punktene vi fikk fra Resell. Beskrivelsen er på engelsk siden vi har bygget opp denne sammen med samarbeidspartnerne:

-samarbeidspartnerne i konsortiet og deres respektive anledning til fellesgrad og tuition fees

COOPERATION: NTNU, KTH, Politecnico Milano: Milano can not establish joint degrees, only double degrees, NTNU and KTH can have joint degrees. KTH and Milano have tuition fees (not NTNU).

-hvem av konsortiedeltakerne som er tiltenkt rollen som koordinatorinstitusjon, og hvorfor

COORDINATOR: Politecnico Milano, partly due to taking the main initiative in the current proposal

-antall studenter/studentkategorier det tenkes lagt opp til

NUMBER OF STUDENTS: The proposal is currently on 20 master students, but we need to discuss this in more detail

-orientering om graden av gjenbruk av ekst. emner fra ekst. progr. vs evt. nye emner osv.; samt foreløpig skisse til samla studieplan

SKETCH of study plan:

As I understand this, there is a core programme, with core study areas, that should be similar across the partners (the first year) (can be filled with existing course) There are three such blocks (core study areas of 15 ECTS), in addition there can be a number of elective study areas(blocks). We will base the courses to fill the blocks on existing courses provided (almost all of them) in english connected to the existing international master of information systems here at NTNU (all our courses is on 7.5 ECTS)

Suggested possible blocks (focus here on the first year, a number of specializations is available

for the second year related to specialization projects and master thesis):

ISE-modeling:

- TDT4250 Model-driven development of information systems
- TDT4252 Modeling of Information Systems

Advanced database topics

- IT2801 Information retrieval (currently not in english)
- (alternatively a course in large database e.g T DT4225 (currently not in english)
- TDT4215 Web intelligence

Advanced Software Engineering

- TDT4237 Software Security
- TDT4240 Software Architecture

Other possible study areas

IS Development methodology

- TDT 4235 Software quality
- TDT 4242 Requirements specification and testing

ISE-practical projects

- TDT4290 Customer led projects

-fakultetets vurdering av dets samlede kostnads - og finansieringssituasjon mht EM-involv.

COSTS for NTNU: This is to a large degree based on the courses to be provided in the core programme and elective programme. The suggested blocks consist mainly on courses already being lectured in english at NTNU (one exception where the existing course is taught in Norwegian)

-om markedsvurderingen av det nye tilbudet som ønskes etablert

MARKET for the offer: This can be interpreted in two ways:

1. Possibility for recruitment. The existing master of information systems has managed to get a sufficient number of apparently good students to fill the places (around 50 that appears to be well qualified the last years) Although qualified we have noticed that the quality of these is quite varying when they come here. These students need to be self-financed, and we expect that the number of good students that can be recruited in an EMMC is much higher. This judged by the

number of applications to the new EMECS Erasmus Mundus program. In this there is also a higher probability to attract good European students, which we do not attract now.

2 .For employees: Students with an ISE background is generally attractive in the market place. In Norway, these typically start in (international) consultancy companies and system integrators, where the combined knowledge of ISE-modelling and SE-architecture skills are highly sought after.

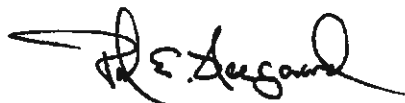
On behalf of the IS -group
John Krogstie

Notat

Til: IME fakultetet

Kopi til:

Fra: Institutt for telematikk v/Instituttstyrer

Signatur:**Søknad om forlengelse av Erasmus Mundus programmet
NordSecMob - Master's Programme in Security and Mobile
Computing**

Partneruniversitetene i Erasmus Mundus programmet NordSecMob - Master's program in Security and Mobile Computing ønsker å søke til EU om å forlenge programmet for en ny periode.

Her er opptakstall for programmet siden oppstarten i 2006.

Antall som fikk tilbud og antall som takket ja gjelder for hele programmet, dvs ikke bare NTNU.

2006 opptak:

150 søkere, 47 studenter fikk tilbud, 24 takket ja til plassen. 4 1-års studenter og 9 2.års studenter (2007) begynte ved NTNU.

2007 opptak:

255 søkere, 98 studenter fikk tilbud, 28 takket ja til plassen. 10 1.års studenter og 5 2.års studenter (2008) begynte ved NTNU

2008 - opptak:

267 søkere, 113 studenter fikk tilbud, 31 takket ja til plassen. 9 1.års studenter og 6 2.års studenter (2009) begynte ved NTNU.

2009 – opptak:

369 søkere, 101 studenter fikk tilbud, 24 takket ja til plassen. 7 1.års studenter og 2 2.års studenter (2010) begynte ved NTNU

Ved NTNU har vi totalt hatt 52 studenter innen dette programmet.

Vi søker herved om å få delta i programmet for neste periode.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Konsulent
Sem Sælandsvei 5	E-post:	Rom B-211	+ 47 73 59 43 24	Mona Nordaune
7491 Trondheim	postmottak@item.ntnu.no	O.S. Bragstads plass 2B	Telefaks	
	http://www.item.ntnu.no	7034 Trondheim	+ 47 73 59 69 73	Tlf: + 47 73594533

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Rektor

Dato
15.05.2006Referanse
2006/6353/BKR

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til:

Fra: Beate Knarbakk Reinertsen

S-sak 26/06 Vedtak

S-sak 26/06 Opprettelse av nytt 2-årig internasjonalt masterprogram som fellesgradsprogram - NORDSECMOB - Masters Programme in Security and Mobile Computing - ved Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk (IME-fakultetet)
Notat

Vedtak i Styret 10.05.06:

1. Det opprettes et masterprogram med benevnelsen Masters Programme in Security and Mobile Computing ved Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk (IME-fakultetet) fra og med studieåret 2006/2007.
2. Programmet opprettes som et felles studieprogram i samarbeid mellom NTNU ved IME-fakultetet v/ Institutt for telematikk, og
 - Helsinki University of Technology, TKK, Finland (konsortiets koordinatorinstitusjon).
 - Danmarks tekniske universitet, DTU, Danmark.
 - Kungliga tekniska högskolan, KTH, Sverige.
 - Universitetet i Tartu, UT, Estland.
3. Programmet fører fram til en fellesgrad (Joint Degree) som gir kandidatene tittelen Master of Science in Security and Mobile Computing.

Postadresse

7491 Trondheim

Org.nr. 974 767 880E-post:
postmottak@adm.ntnu.no
<http://www.ntnu.no>**Besøksadresse**Hovedbygningen, Gløshaugen,
Høgskoleringen 1**Telefon**

+47 73 59 80 11

Telefaks

+47 73 59 55 20

SaksbehandlerBeate Knarbakk
Reinertsen

Tlf: +47 73 59 53 06

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

4. Studiedirektøren bes utarbeide retningslinjer for utvikling og implementering av fellesgrad-program ved NTNU med utgangspunkt i sitt notat av 20.03.06 og Utdanningsutvalgets vedtak av 20.04.06 samt i henhold til det pågående, nasjonale koordineringsarbeidet i regi av Universitets- og høyskolerådet. Retningslinjene innarbeides som en del av NTNUs kvalitetssikringssystem for utdanningen.

Notat

Til: FUS

Kopi til: Anne Rossvoll, Jon Inge Resell

Fra: Åge Søsveen

Signatur:

Erasmus Mundus-program. Søknader innenfor teknologi 2010.

Vedlagt følger to søknader om Erasmus Mundus-program innenfor teknologi fra NTNU 2010. Fristen for søknader er 30.april, men dersom EU godkjenner en slik søknad, er institusjonene bak søknaden forpliktet til å gjennomføre programmet. Ved NTNU er det Styret som har myndighet til å opprette (eller nedlegge) studieprogram. Søknadene må derfor legges fram i styremøtet 18.mars (siden det er siste styremøtet før 30.april). Generelt skal søknader innenfor teknologi da først forelegges FUS for godkjenning/anbefaling. Det foreligger formelt sett to søknader fra IME.

1. Videreføring av *MSc in NorSecMob* (master i Security in Mobile Computing). Dette programmet var innvilget for 5 år, som nå er gått. Det fremgår av dokumentasjonen at dette programmet har vært suksessfylt, og anbefales videreført. Fagområdet er ikke mindre aktuelt nå enn for 5 år siden, og det er etter hvert innarbeidet gode rutiner omkring dette EM-programmet. Det anbefales derfor videreført.
2. Nytt Erasmus Mundus masterprogram, INTERPROMISE (International Programme for Master in Information Systems Engineering). Programmet koordineres av Politecnico Milano, med NTNU og KTH som samarbeidende institusjoner (kanskje en til). Formålet med EM-program er
 - a. Etablere felles internasjonale masterprogram med høy kvalitet ("EM-stempel") i form av et felles vitnemål, hvor alle de deltakende institusjonene står ansvarlig for kvaliteten.
 - b. Institusjonene får EU-midler for å etablere programmet, mest til koordinerende univ.
 - c. Studentene kan søke EM-stipend som de betaler som skolepenger til institusjonene, og som utgjør en viktig del av institusjonenes finansiering av programmet.

Det positive med EM-program er selvfølgelig muligheten til å formidle de fremste resultatene fra forskningen, og man blir med i et nettverk som vil være av meget stor nytte, kombinert med "EM-stempelet". Men pga. "gratisprinsippet" i Norge kan NTNU ikke kreve skolepenger, og får derfor heller ikke denne inntekten. Siden Danmark allerede har innført skolepenger (tuition fee) for søkere utenfor Europa, og både Sverige og Finland i tillegg kommer til å gjøre det, vil Norge og NTNU sannsynligvis få en betydelig økning av søkere til slike program. Dessuten er EM-program underlagt strenge kvalitets- og koordineringskrav som gjør dem arbeidskrevende, og formelt er man

Postadresse 7491 Trondheim	Org.nr. 974 767 880 E-post: http://www.ntnu.no/studieavd	Besøksadresse Hovedbygget Høgskoleringen 1 Gløshaugen	Telefon + 47 73 59 52 00 Telefaks + 47	Saksbehand ler Åge Søsveen Tlf: + 47 + 47 73 59 37
--------------------------------------	---	---	---	---

01

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

foreløpig bare delvis i stand til å tildele felles vitnemål (NTNU gjør foreløpig ikke det). Generelt er det også krav om en formell bachelorgrad for opptak til et EM-masterprogram, hvilket NTNU ikke har (og heller ikke ser ut til å få). Det er derfor grunn til å drøfte hvor attraktivt det vil være for NTNU å være medlem av slike program, selv uten å være vertsinstitusjon, kostnad sett i fht. merutbytte. Prorektor har signalisert at man vil ta opp en slik diskusjon i Utdanningsutvalget. Men siden IME allerede har NorSecMob og har gode erfaringer med det, og fagmiljøene også synes å ligge langt framme rent faglig på dette området, bør man innvilge adgangen til å etablere dette nye programmet.

Forslag til vedtak:

- 1. FUS anbefaler at følgende Erasmus Mundus-søknader fra IME blir godkjent opprettet:**
 - a. Videreføring av NorSecMob (Security in Mobile Computing)**
 - b. Nytt MSc-program INTERPROMISE (International Programme for Master in Information Systems Engineering)**

- Vedlegg 4 -

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til:

Fra: Fakultet for naturvitenskap og teknologi og Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Signatur: sb

Erasmus Mundus søknad for 2010: AquaMundi - International Master of Science in Aquaculture

Fakultet for naturvitenskap og teknologi viser til notat 12.01.2010, hvor vi ble anmodet om å gi en foreløpig tilbakemelding om aktuelle Erasmus Mundus søknader innen 01.03.2010.

Fakultet for naturvitenskap og teknologi i samarbeid med Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi ønsker å søke om opprettelse av en Erasmus Mundus søknad innen EUs frist 30.april 2010. Søknaden gjelder International Master of Science in Aquaculture forkortet "AquaMundi". Dette er en ny søknad basert på fjorårets søknad til EU, ref. S-sak 25/09 - Adgang til å delta ved Erasmus Mundus søknader V-09.

Programmet som søkes opprettet vil være en fellesgrad (Joint Master's Degree) med Universitetet i Ghent, (Belgia), NTNU, Universitetet i Wageningen (Nederland), Universitetet i Can Tho (Vietnam), Ocean University of China, og mulig ny partner UMR INRA Rennes (Frankrike). Av disse har kun partnerinstitusjonene rettighet til å tildele graden. Kun Universitetet i Ghent, (Belgia) og Universitetet i Wageningen (Nederland) har anledning til å kreve Tuition fees.

Universitetet i Ghent (UGhent) er tiltenkt rollen som koordinatorinstitusjon, fordi de har bred erfaring med administrering av Erasmus Mundus Master Programmes. For tiden koordinerer de fem slike programmer og har et administrativt apparat som er bygget opp omkring dette.

Basert på søknaden fra 2009 foreslås en samlet ramme for programmet er 34 studenter, herav 23 studenter utenfor EU og 11 EU-studenter. Av den samlede rammen er det forventet at NTNU vil ha maksimalt 15 studenter per semester.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	
Realfagbygget	E-post:	Realfagbygget D1	+ 47 73 59 41 97	
7491 Trondheim	postmottak@nt.ntnu.no	Høgskoleringen 5	Telefaks	
	http://www.nt.ntnu.no	7034 Trondheim	+ 47 73 59 14 10	Tlf: + 47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Når det gjelder administrative ressurser estimerer fakultetet at AquaMundi vil kreve en inntil 20 % administrativ ressurs ved Institutt for biologi dersom programmet godkjennes opprettet av EU. Det er mulig at deler av denne ressursen kan dekkes av EUs årlige flate bidrag på € 30,000 til konsortiet, dette avhenger imidlertid av hvorledes bidraget fordeles mellom medlemmene i konsortiet. Fakultet for naturvitenskap og teknologi sier seg villig til å dekke den delen av stillingen som ikke dekkes av et eventuelt konsortiebidrag.

Samtlige emner som inngår i programmet fra NTNUs side finnes allerede i NTNUs emneportefølje. Det er ikke planlagt opprettelse av nye emner for programmet.

For foreløpig skisse til samlet studieplan vises til søknad.

Med vennlig hilsen

Ingvald Strømme
Dekanus IVT-fakultetet

Bjørn Hafskjold
Dekanus NT-fakultetet

Letter of Endorsement

ERAMUS MUNDUS PROJECT: INTERNATIONAL MASTER OF SCIENCE IN AQUACULTURE (AQUA MUNDI)

Faculty of Engineering Science and Technology and Faculty of Natural Sciences and Technology, both at The Norwegian University of Science and Technology (NTNU) hereby declares their intention to participate in the above mentioned project. The project aims to develop a joint degree in a European Master course in aquaculture, and to exchange experiences and best practices, develop guidelines and common standards, and to support the implementation of newly developed standards.

Development of this master programme is well within the main priorities of NTNU. Marine and maritime research is one out of six strategic areas of research within NTNU. The thematic areas have been established in an effort to strengthen the cross-disciplinary research between the different faculties and departments. In order to accomplish a status as one of the worlds best universities within NTNU's core activities (NTNU 2020, strategic document), the strategic research areas play an important role. Internationalisation of education and development of joint master programs with distinguished foreign universities is an important part of the NTNU strategy. This is also in line with the policy of enhancing the quality and attractiveness of Europe's universities.

Faculty of Engineering Science and Technology and Faculty of Natural Sciences and Technology will undertake its part to implement the project, on the basis of the aims and resources in the proposal, should the proposal be accepted.

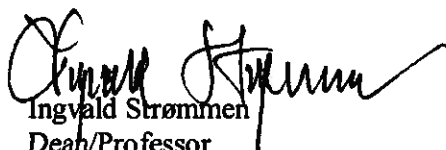
Currently, the two faculties participate in an international master programme where aquaculture is one specialisation; Marine Coastal Development (MACODEV). The Faculty of Engineering Science and Technology hosts the MACODEV-programme with its four specialisations, and Faculty of Natural Sciences and Technology is academically responsible for two of these; Marine biology and Aquaculture.

Address	Org.no. 974 767 880	Location	Phone	Saksbehandler
Realfagbygget	E-mail:	Realfagbygget D1	+ 47 73 59 41 97	Jo Esten Hafsmo
NO-7491 Trondheim	postnottak@nt.ntnu.no	Høgskoleringen 5	Fax	
	http://www.nt.ntnu.no	NO-7034 Trondheim	+ 47 73 59 14 10	Phone: + 47 73 59 34 01

All correspondence that is part of the case being processed is to be addressed to the relevant unit at NTNU, not to individuals. Please use our reference with all inquiries.

Provided that the application is granted, the Aqua Mundi Programme will be established as a specialisation under the MACODEV-programme, with the Faculty of Natural Sciences and Technology responsible for the academic content of the specialisation.

Sincerely,

Ingvald Strømmen
Dean/Professor
Faculty of Engineering Science
and Technology

Bjørn Hafskjold
Dean/Professor
Faculty of Natural Sciences
and Technology

NT-fakultetet
NTNU**Letter of endorsement*****Title of Erasmus mundus project: European Master of Science in Aquaculture (AquaMundi)***

Department of Biology, The Norwegian University of Science and Technology (NTNU) hereby declares its intention to participate in the above mentioned project. The project aims to develop a joint degree in a European Master course in aquaculture, and to exchange experiences and best practices, develop guidelines and common standards, and to support the implementation of newly developed standards. At NTNU, the AquaMundi Master study will be integrated as a field of study in the International MSc Programme "Marine Coastal Development".

Development of this master course is well within the main priorities of NTNU. Marine and maritime research is one out of six strategic areas of research within NTNU. The thematic areas has been established in an effort to strengthen the cross-disciplinary research between the different faculties and departments. In order to accomplish a status as one of the world's best universities within NTNU's core activities (NTNU 2020, strategic document), the strategic research areas play an important role. Internationalisation of education, and development of joint master programs with distinguished foreign universities is an important part of the NTNU strategy. This is also in line with the policy of enhancing the quality and attractiveness of Europe's universities.

The Department of Biology will undertake its part to implement the project, on the basis of the aims and resources in the proposal, should the proposal be accepted.

Yours Sincerely

Bjørn Munro Jenssen
Professor, Head of Department

Address	Org.no. 974 767 880	Location	Phone
Realfagbygget	E-mail:	Realfagbygget D1	+ 47 73 596 090
NO-7491 Trondheim	postmottak@bio.ntnu.no	Høgskoleringen 5	Fax
	http://www.bio.ntnu.no	NO-7034 Trondheim	+ 47 73 596 100
			Phone: + 47

All correspondence that is part of the case being processed is to be addressed to the relevant unit at NTNU, not to individuals. Please use our reference with all inquires.

KRAVSPESIFIKASJON TIL HJELP FOR FAKULTETENE I FORBINDELSE MED ETBLERINGS- OG NYE STUDIEPROGRAM (BACHELOR- OG MASTERPROGRAM)

Ansvarlig: Studiedirektøren.	Godkjent: -januar 2010
Sist oppdatert: -januar 2010	Arkiv: 2005/893/331/SA/JIR

Intensjonen med denne kravspesifikasjonen er at den skal være til hjelp for fakultetene i forbindelse med utviklingen og etableringen av nye studieprogram (bachelor- og masterprogram), som inngår som en del av støttesystemet for kvalitetssikring.

Denne kravspesifikasjonen gjelder ikke studieprogram på PhD-nivå (verken ordinære PhD-program eller PhD-fellesgrader). Den gjelder imidlertid for alle typer program på bachelor- og masternivå; ordinære, internasjonale, fellesprogram og erfaringsbaserte (etter- og videreutd.), men alle punktene er naturlig nok ikke like relevante for alle typer program.

Når fagmiljøene har nye bachelor- og masterprogram på trappene ønsker Studieavdelingen å bidra til at disse kan opprettes og iverksettes på en så korrekt, ryddig og rask måte som mulig.

Studieavdelingen ønsker gjerne å bistå fagmiljøene med råd og bistand *underveis i prosessene* med utvikling av nye studieprogram i den grad fagmiljøene måtte ha behov for det.

De etterfølgende kravene kan betraktes som ei huskeliste som fakultetene må ta hensyn til underveis ved utviklingen av nye studieprogram, og gjerne med konsultering av Studieavdelingen underveis i utviklingsarbeidet. Alle kravspesifikasjonene må ikke være oppfylt samtidig, men samtlige må være tilfredsstillende før studieprogrammet faktisk kan iverksettes, slik at det er fint om disposisjonspunktene i kravspesifikasjonen blir brukt som mal.

Styret vedtar og nedlegger studieprogram. Dette skal inngå i en strategisk helhetsvurdering. Kalenderåret starter derfor med at fakultetene utarbeider forslag til hvilke retningslinjer de vil utvikle sitt utdanningsfaglige innhold etter i studieåret som starter halvannet år senere. Skal fakultetet ha større omfang av høyere grads studieprogram, skal den internasjonale profilen bli sterkere med flere studietilbud tilpasset det internasjonale utdanningsmarkedet, skal noen fagområder tones ned og andre rustes opp, skal PhD-utdanning spisses, skal omfanget av samarbeid med andre universiteter (nasjonale og internasjonale) styrkes for eksempel ved å inngå samarbeid om flere fellesprogram eller fellesgrader?

Innspillene sendes Studiedirektøren innen en nærmere formidlet felles tidsfrist (som regel 01.05.), og i samarbeid med Rektoratet forbereder Studiedirektøren dette som en samlet styresak for alle fakultetene til det siste styremøtet i vårsemesteret (dvs. i vårsemesteret 2010 med henblikk på studieåret 2011/2012). Styret fatter vedtak om hvordan NTNUs samlede studieprogramprofil skal være. Fakultetenes forslag blir vurdert samlet av Utdanningsutvalget og Dekan-møtet før Rektors anbefalinger overfor Styret blir ferdigstillet. Underveis i prosessen kan det også eventuelt bli avholdt et fellesmøte med fakultetene.

Tidlig i høstsemesteret, med utgangspunkt i Rektors (og Styrets vedtaks-)føringer, sender så fakultetene inn sine endelige konkrete forslag til studieprogram-portefølje-endringer for det

påfølgende studieåret. Med henblikk på studieåret 2011/2012 er tidsfristen 10.09.10 med sikte på behandling i styremøtet 08.10.10.

Det er ved denne endelige forslags- og vedtaksrunden at denne kravspesifikasjonsmalen skal følges i størst mulig grad.

På bakgrunn av dette Styre-vedtaket utarbeider fakultetene forslag til en konkret opptaksramme – dvs. både for alle (opptaks-)programmer som videreføres og alle eventuelle nye - innen en nærmere angitt frist for de enkelte programmene som de har ansvar for. Styret vedtar så opptaksrammene for alle studieprogrammene enten i novembermøtet (10.11.10) eller i desembermøtet (07.-08.10) med sikte på opptaksrammefordelingen for studieåret 2011/2012).

Følgende krav må være tilfredsstillt før sak om opprettelse av nytt studieprogram kan legges fram for behandling i Styret:

1) Strategisamsvar

Fakultetet må ha vurdert i hvilken grad det foreslåtte studieprogrammet er i samsvar med lokale og sentrale strategier ved NTNU, herunder også eventuelle koplinger til forskningsstrategier. Eventuelle tilknytninger til NTNUs seks tematiske satsingsområder skal også inngå her.

2) Krav til bachelorprogram og masterprogram i forskrifter

Emnene som tilbys skal være 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Alle bachelorprogram (treårige) og integrerte masterprogram (fem-årige) skal inneholde de tre fellesemnene; ex.phil. (7,5 st.p.), ex.fac. (7,5 st.p.), perspektivemne (7,5 st.p.).

Ad bachelorprogram:

De treårige bachelorstudieprogrammene på minst 180 st.p. skal ha en hovedprofil som gir en faglig fordypning med et omfang på minst 80 st.p. Studieprogrammene som fører til en bachelorgrad skal altså organiseres slik at det skal kunne bygges ut til en mastergrad.

Det må dokumenteres at det aktuelle studieprogrammet tilfredsstillt kravene som stilles i studieforskriftens § 13 (studieprogram) og § 19 (bachelorgrad) samt § 14 (studieplan og emnebeskrivelser).

Ad masterprogram:

Alle integrerte mastergradsprogram (femårige) skal også tilfredsstillt kravene til bachelorgrad.

Det må dokumenteres at det aktuelle studieprogrammet tilfredsstillt kravene som stilles i de relevante forskrifter, dvs. det som følger av kravene som stilles til

- mastergrad av 120 studiepoengs omfang,
- integrert mastergrad av 300 studiepoengs omfang

eller

- erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang

i *Nasjonal forskrift om krav til mastergrad* fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 01.12.05 og kravene som stilles i § 20 om mastergrad i *Forskrift om studier ved NTNU* (Studieforskriften) fastsatt av Styret 07.12.05 med hjemmel i uhl. (jfr. vedlagte lenker til de nevnte forskrifter).

Dette gjelder for eksempel kravet til at omfanget på masteroppgaven skal være på minst 30 studiepoeng men ikke mer enn 60 studiepoeng.

3) Studieplan, emnebeskrivelser

Jfr. § 14.1 og 14.2 om henholdsvis studieplan og emnebeskrivelser i Studieforskriftens kapittel 3 om studienes organisering (jfr. vedlegg). Kravene til hva studieplanen og emnebeskrivelsene (jfr. Emner på nett /EpN) skal inneholde må tilfredsstilles. Denne paragrafen gjelder for både bachelor- og masterprogram.

Det må altså utarbeides en studieplan for studieprogrammet der vurderingen og behandlingen av denne inngår som en del av den koordineringsprosessen som følger av den helhetlige, årlige studieprogram- og budsjetttrulleringen ved fakultetet. Fakultetet skal ha behandlet og fattet vedtak med hensyn til opprettelse av studieprogrammet og dets tilhørende studieplan før oversendelse til Studieavdelingen.

En foreløpig skisse til studieplan, der ikke nødvendigvis fullstendig emnebeskrivelse forefinnes ved alle eventuelle nye emner som skal inngå i studieprogrammet, vil være tilstrekkelig for at Styret skal kunne opprette det nye programmet. Men dette forutsetter naturlig nok at studieplanen inklusive alle tilhørende emnebeskrivelser blir ferdigstilt i henhold til den ordinære studieplansyklusen.

Her er som kjent fristene henholdsvis 15.12. med hensyn til studieprogrammene innenfor teknologi-/siv.ing.-området og særskilte frister i etterkant av 15.01. for de øvrige studier. 15.12. er fristen for endelig innmelding av emner (nye, reviderte, nedlagte) til EpN innenfor siv.ing., 15.01. for de øvrige.

For at studieprogrammene med opptak gjennom Samordna Opptak (SO) skal komme med i den årlige felles, nasjonale SO-søkerhåndboka må Studieavdelingen ha lagt programmene inn i databasen for søkerhåndboka som er åpen i perioden 05.11.-01.12.

4) Læringsmål

Alle studieprogram skal ha anførte læringsmål i sin studieplan, jf Studieforskriftens § 14-1 om at alle studieprogram skal beskrives i en studieplan og at studieplanen skal fastsette studieprogrammets læringsmål og profesjonsmål eller yrkesmål. Dette har vært et gjeldende krav lenge. Alle nye program må imidlertid nå anføre og utforme de ønskete læringsmål ved programforslagsframsettingen i lys av det nye nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, jf ePh. 2009/4717-jp 1.

For øvrig viser vi til den igangsatte prosessen med implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, og der målsettingen er at alle studieprogram skal ha læringsmål i henhold til dette på plass innen 2012. Dette arbeidet startet med utvalgte pilotprosjekter høsten 2009, men; *alle nye programforslag som framsettes må utarbeide læringsmål i henhold til det nye, nasjonale kvalifikasjonsrammeverket så langt dette er mulig.*

5) Fastsettelse av studieplan

Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan.

Der NTNUs Styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram vedtar dette styret studieplanen;

- FUS er i henhold til sitt mandat gitt myndighet til å vedta studieplan for studieprogrammene innenfor teknologi-/siv.ing.-utdanningen, herunder også de internasjonale, engelskspråklige på dette området.

- FUL er i henhold til sitt mandat gitt myndighet til å vedta studieplanene for den praktisk-pedagogiske utdanningen inkl. i lærerutdanningsprogrammene, samt samlet vurdering av lærerutd. programmene.

- Utdanningsutvalget er gitt funksjonen som overfakultært styre mht Studieforskriftens § 4 nr. 4, § 13 nr. 3, § 14 og § 45 for henholdsvis siv.ing.-utdanningen, lærerutdanningsprogrammene, for fellesemnene nevnt i Studieforskriftens § 13 nr. 4 og for emnet Ekspert i Team. Dette innebærer at Studiedirektøren etter forslag fra henholdsvis FUS/FUL legger fram saker for Utdanningsutvalget.

Nye studieprogram med tilhørende studieplan innenfor teknologiområdet skal Studieavdelingen, etter fakultetets oversendelse, legge fram for FUS i henhold til dette organets mandatbestemmelser om at

organet skal vedta studieplaner for siv.ing.-utdanningen, jfr. mandat av 11.11.04. Dette gjelder også de internasjonale, engelskspråklige masterprogrammene innenfor teknologiområdet.

FUS skal også gi råd om og eventuelt selv ta initiativ til nye program.

6) **Kostnadsberegning og finansiering**

Fakultetet skal sette opp en kostnads- og finansieringsoversikt. Oversikten skal inneholde et estimat for oppstarts- og utviklingskostnader og et estimat for kostnader for ordinær drift av programmet.

Fakultetet skal videre foreslå hvordan kostnadene skal finansieres. Det må gå klart fram av oversikten hvor mye som skal finansieres av midler fakultetet allerede har og hvor mye som eventuelt må tilføres av nye midler til fakultetet. Fakultetet kan i utgangspunktet ikke forvente å få tilført mer midler utover økning i resultatbevilgning som følge av økt studiepoengproduksjon. Merk at resultatbevilgning som følge av økt studiepoengproduksjon vil komme to år etter at studiepoengproduksjonen er registrert.

Dersom det er behov for økonomisk støtte til utvikling og oppstart av programmet, må fakultetet vurdere å bruke av sine egne strategi- og omstillingsmidler til dette formålet. Fakultetet kan ikke forvente å få tilført midler fra sentralt hold til dette formålet.

Kostnader i forbindelse med ordinær drift av programmet skal estimeres per år inntil studieprogrammet har nådd maksimumstallet på studenter.

Alle saker/søknader om opprettelse av nye studieprogram vil av Studieveilingen bli lagt fram for Økonomiavdelingen til vurdering før de framlegges overfor Utdanningsutvalget og Styret.

Kostnads- og finansieringsoversikt:

Kostnader		Finansieringskilder	
Oppstarts- og utviklingskostnader	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
Sum	(her skrives beløp)	= (dvs. kostnader er lik finansiering)	(her skrives beløp)

Kostnader		Finansieringskilder	
Ordinær drift, år 1 (år=kalenderår)	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 2	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 3	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM (basert på studiepoengproduksjonen fra år 1)	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 4	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM (basert på studiepoengproduksjonen fra år 2)	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år osv. inntil full opptrapping har skjedd	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Sum	(her skrives beløp)	= (dvs. kostnader = finansiering)	(her skrives beløp)

7) **Oppdragsundervisning, egenbetaling**

Studieprogram kan også tilbys som *oppdragsundervisning*, og dersom fakultet har planer om dette må det redegjøres for dette. Vi viser her til Kunnskapsdepartementets Rundskriv F-20-07; Reglement om statlige universiteter og høyskoleers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer (gjeldende f.o.m. 01.01.08).

Når det gjelder *egenbetaling* er det i utgangspunktet ikke adgang til å ta det for studietilbud som omfatter en hel gradsutdanning.

Dette gratisprinsippet er slått fast i universitets- og høyskoleloven og i Forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet den 15.12.05 og gjort gjeldende fra og med 01.01.06 (forskriften gjelder ikke studietilbud som tilbys som oppdragsundervisning).

Denne forskriftens § 3-2 åpner imidlertid for unntak, blant annet for erfaringsbaserte masterstudier (§ 3-2 c). Egenbetalingen kan da dekke kostnadene fullt ut, eller delvis ved at institusjonen finansierer deler av kostnadene.

Styret selv (§ 3-2 nr. 3) fastsetter retningslinjer for godkjenning og fastsetting av egenbetaling. Styret ved NTNU har ikke gjort dette. Styret kan ikke delegerer myndigheten til å fastsette disse retningslinjene.

Styret, eller den styret delegerer til, godkjenner at det aktuelle kurset, fag/emne eller studieprogrammet finansieres med egenbetaling etter disse bestemmelsene (som Styret vil fastsette), og fastsetter hvor stor egenbetalingen skal være (§ 3-3 nr. 3). Ved slike tilfeller må fakultetene som ønsker å ta egenbetaling ved et studieprogram skriftlig begrunne det ønskede nivået på den ønskede egenbetalingen.

8) Antall studenter

Fakultetet skal stipulere det totale antallet studenter en tenker seg på programmet, herunder fordelingen mellom de aktuelle studentkategorier (spesielt aktuelt v/ internasjonale program). Dette er meget viktig også i forhold til behovet for studentboliger.

9) Opptakskrav og rangeringsregler

NTNUs felles opptaksforskrift gjelder for alle studieprogram, men Rektor kan etter forslag fra fakultetet oppnevne særskilt opptakskomité og særskilte rangeringsregler for særskilte masterprogram (jfr. opptaksforskriftens § 4 og § 21, 3. ledd). I alle slike tilfeller skal Studieavdelingen fungere som opptakskomitéens sekretariat.

Dersom det dreier seg om et nytt toårig masterprogram skal fakultetet klargjøre hvilke krav til akademisk profil og faglig fordypning det forutgående bachelorstudiet eller tilsvarende som samsvarer og danner et tilstrekkelig grunnlag for opptak til det aktuelle masterprogrammet. Jfr. her § 19 om opptakskrav til masterprogram som bygger på fullført lavere grad i Forskrift om opptak til studier ved NTNU

I de tilfeller der det skal legges vekt på relevant yrkeserfaring ut over kravet til bachelorgrad, skal det anføres hva som regnes som slik erfaring. Tilsvarende må det redegjøres for eventuelle andre spesifikke opptakskrav.

10) Samarbeidende fakulteter

I de tilfeller hvor det er flere involverte fakulteter skal alle fakultetene ha vurdert og behandlet de forutgående punktene og blitt enige om hvilket fakultet som skal være programmets vertsfakultet. Det bør som regel opprettes særskilte programråd for studieprogrammene, og der det er flere samarbeidende fakulteter bør lederskapet og sekretariatsfunksjonen for programrådet legges til programmets vertsfakultet.

11) Eksterne samarbeidspartnere

I de tilfeller hvor det er involvert eksterne aktører utenfor NTNU, det være seg øvrige utdanningsinstitusjoner eller andre, skal det foreligge samarbeidsavtale eller forslag til samarbeidsavtale med disse. Dette gjelder selv om det ikke dreier seg om en fellesgrad (jfr. etterfølgende pkt. 12).

12) Fellesgrader og fellesprogram

I NTNUs reviderte strategidokument er det blant annet anført følgende mål under punktet Internasjonalisering under hovedpunktet Utdanning:

Resultatmål 2010:

- Antall felles studieopplegg med utenlandske universiteter øker med 25 % i forhold til nivået i 2007.
- Antall virksomme avtaler om gradssamarbeid med utenlandske universiteter øker med 100 % i forhold til i 2007.
- Antall inn- og utreisende studenter øker med 5 % innenfor hver gruppe i forhold til 2007."

Resultatmål 2020:

- "-Felles grader/studieprogram med universiteter som er blant de 20 beste i Europa."

Når fakultetene har planer om eventuell deltakelse i fellesprogram- eller fellesgradsprosjekt ber vi om at det tas kontakt med Studieavdelingen tidlig i prosessen, slik at vi kan være behjelpelig overfor fakultetene undervegs i prosessen.

Når det gjelder strategiens begrep "felles studieprogram" presiserer vi at dette innebærer samarbeid om et felles studieprogram med andre utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland uten at det fører fram til felles grad.

Med hensyn til strategiens begrep "felles grader" peker vi på at dette dreier seg om felles studieprogram som fører fram til en fellesgrad.

Fellesgraden kan dokumenteres enten:

- i form av ett felles vitnemål (joint degree), eller
- i form av ett vitnemål fra hver av de samarbeidende institusjonene som studenten har avlagt eksamen hos (double degree eller multiple degree), eller eventuelt
- i form av ett felles vitnemål samt ett vitnemål fra hver av de samarbeidende institusjonene som studenten har avlagt eksamen hos.

Ulike nasjoner har ulike lovgivning på dette området med hensyn til hva en har anledning til å kunne være med på å utstede. Internasjonal seksjon ved Studieavdelingen vil være behjelpelig med hensyn til å framskaffe informasjon over hvilke nasjoner som har anledning til hva på det aktuelle tidspunkt med hensyn til dette. Norsk lovgivning gir allerede adgang til at vi kan være med på å tildele også felles vitnemål.

Vi viser til punkt 11 om eksterne samarbeidspartnere i denne kravspesifikasjonen, der det er fastsatt som et krav at det skal foreligge forslag til slik avtale, enten det dreier seg om samarbeidende utdanningsinstitusjoner eller andre samarbeidspartnere i inn- eller utland, og da uansett om det dreier seg om et samarbeid om et fellesprogram eller om en fellesgrad.

Med andre ord: Vi kan være involvert i et felles studieprogram med en eller flere øvrige utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland uten at det skal føre fram til verken multiple, double eller joint degree. Tilsvarende kan vi være involvert i et felles studieprogram med en eller flere øvrige utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland som skal føre fram til en fellesgrad i form av et av de tre ovenforstående alternativene.

Når det gjelder alle slike typer bachelor- og masterprogram i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland gjelder også de øvrige punktene i denne kravspesifikasjonen så langt de er relevante.

I tillegg til dette viser vi til kapittel 4 om fellesgrader i rundskriv F-09-05 mht Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter universitets- og høyskoleloven. Her peker vi spesielt på kravet om at det ved programsamarbeid om fellesgrad kreves inngåelse av skriftlig avtale med de(n) samarbeidende utdanningsinstitusjon(er) som regulerer ansvarsforholdet mellom partene, herunder gradstildeling og vitnemålsutforming (§ 4-2 nr. 1). Rektor må signere slik avtale på vegne av NTNU, etter forslag fra fakultetet.

Videre understreker vi kravet om å påse at samarbeidsinstitusjonen(e) er akkreditert eller godkjent for å kunne gi høyere utdanning i henhold til gjeldende systemer i det aktuelle land, og at de aktuelle studiene er akkreditert som høyere utdanning på fellesgradens nivå (§ 4-2 nr. 2).

Studenter som tas opp på studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad mellom norske og utenlandske institusjoner, skal sikres studieopphold av et visst omfang ved de samarbeidende institusjoner. Dette må avspeiles i forslaget til studieplan.

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har en håndbok for felles gradssamarbeid i Universitets- og høyskolesektoren, og denne er lenket opp bakerst i dette dokumentet.

Særskilt angående Erasmus Mundus-programmer (fortsett under pkt. 12), men også gjeldende for andre tilsvarende godkjennings- og finansieringsordninger (men spesielle søknadsfrister og rutiner m.v. for Erasmus Mundus-programmer):

Internasjonal seksjon og staben ved Studieavdelingen vil være behjelpelig undervegs i planleggingsfasen før søknadsoversendelsen og videre før den eventuelle oppstarten av det aktuelle Erasmus Mundus-program og tilsvarende med hensyn til andre godkjennings- og finansieringsordninger. SIU (Senter for internasjonalisering av høyere utdanning) vil også være aktuell støttespiller.

Når det gjelder den neste aktuelle søknadsfrist gjør vi oppmerksom på at nytt opplegg, "Erasmus Mundus II", nå er på plass for søknadsinnmeldelser til EU-systemet i løpet av våren 2010 (frist: 30.04.10). Det nye ved EM II i forhold til EM I er blant annet at ikke bare er studenter fra land utenfor EU/EØS-området som vil kunne få særskilt stipend, men også studenter fra land innenfor EU/EØS-området (men ikke på samme nivå; 10-12000 euro pr. år for EU/EØS-studenter vs 21000 euro pr. år for 3.landsstudenter). Videre økes konsortiebidraget fra 15000 euro til 30000 euro/år. (se for øvrig web-lenke-adresse i lenkesamlingen bakerst i denne kravspesifikasjonen).

(EM II omfatter også ph.d.-nivået, men denne kravspesifikasjonen omfatter som kjent ikke ph.d.).

Ved EM I har andelen innvilgete søknader vært på kun ca 15 %, slik at det er viktig at eventuelle søknader må være meget godt gjennomarbeidet. Det er videre av avgjørende betydning at søknadene har en solid faglig forankring på alle ledelsesnivåene ved de samarbeidende søkerinstitusjonene.

Dersom det søkes om finansiering og godkjenning av en planlagt fellesgrad i samarbeid med en eller flere utenlandske utdanningsinstitusjoner, gjennom for eksempel Erasmus Mundus eller andre godkjennings- og finansieringsordninger, skal fakultetets søknad først godkjennes av Styret før NTNUs søknad med Rektors underskrivning kan oversendes.

Avhengig av hvilke områder disse samarbeidsprogrammene er innenfor må de først (dvs. før Styrebehandlingen), på samme måte som med hensyn til øvrige studieprogrammer, også behandles av det eventuelle aktuelle forvaltningsutvalg (jfr. pkt. 3 og 4).

Den Styre-godkjente søknaden overfor EU-systemet om det aktuelle Erasmus Mundus-programmet blir da samtidig gjeldende som en søknad om (eventuell) opprettelse av studieprogrammet. Det vil si at studieprogrammet er å regne som vedtatt opprettet ved NTNU dersom Erasmus Mundus-søknaden blir innøstkommet.

Når det gjelder egenbetaling (jfr. pkt. 6 om Oppdragsundervisning og om Egenbetaling) gjelder det norske gratisprinsippet også fullt ut med hensyn til så vel deltakelse i Erasmus Mundus-programmer som ved alle andre typer felles program og fellesgrader.

NTNUs deltakelse i et Erasmus Mundus- program skal altså skje uten å bryte det gjeldende gratisprinsippet i universitetsloven § 7-1, som sier at ingen norske statlige universiteter og høyskoler kan kreve egenbetaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører fram til en grad eller yrkesutdanning.

Ved Erasmus Mundus-godkjente samarbeidsprogram, og eventuelle andre typer samarbeidsprogram, vil det ofte kunne være andre utenlandske utdanningsinstitusjoner som har adgang til å kreve egenbetaling (tuition fees). Konsortiets koordinatorinstitusjon, eller den institusjonen som konsortiet i fellesskap utpeker, vil da kunne forestå denne innkrevningen slik at studentene kan forholde seg til kun en institusjon.

Her anfører vi at NTNU etter skriftlig forespørsel i forbindelse med den politiske ledelsen i Kunnskapsdepartementet sitt dialogmøte med NTNU-ledelsen medio april 2007 har fått en ytterligere avklaring på dette i form av brev av 30.07.07 fra departementet. Her presiseres det at de gjeldende bestemmelsene om egenbetaling gitt i § 7-1 i lov av 01.04.05 om universiteter og høyskoler og departementets forskrift av 15.12.05 innebærer "at det ikke kan kreves egenbetaling fra den enkelte student *verken direkte eller indirekte* når vedkommende student deltar i studieprogram som fører frem til grad eller yrkesutdanning." Det er også henvist til denne avklaringen på side 10 i UHRs håndbok (jfr. lenke).

Masteroppgaven skal være på minimum 30 studiepoeng.

Når det gjelder fellesgrader kan Styret godta at mindre enn 60 studiepoeng avlegges ved NTNU. Styret har tidligere godtatt fellesgrader der 30 stp skulle avlegges ved NTNU. Styret tar endelig stilling til dette i hver enkelt sak. Jfr. forskrift om godskrivning av høyere utdanning av 10.04.06, § 4.

Den enkelte institusjons regelverk skal legges til grunn angående gjennomføring av eksamener/ vurderinger, gjentak, sykdomsforfall, sensurering og brudd på studie-/eksamensregler.

I S-sak 23/07 den 28.03.07 om Erasmus Mundus-søknader vedtok Styret at det ved senere Erasmus Mundus-søknadsrunder skal legges fram en samlet sak for Styret, i god tid før søknadsfristen.

Disse samlesakene skal da gjelde alle planlagte søknader om deltakelse i fellesgrader/joint degrees (tilsvarende med hensyn til double degrees eller multiple degrees) via Erasmus Mundus og eventuelle andre godkjennings- og finansieringsordninger.

Styret bestemte i samme vedtak (S-23/07) at fakultetet må gjennomføre sin deltakelse i slike programmer innenfor sine ordinære budsjettammer, og at det ikke kan påregnes økt basisuttelling ved opprettelse av nye emner.

Styret vedtok også at antall studieplasser på slike programmer må tas av fakultetets samlede opptaksrammer.

Studenter ved fellesprogram og fellesgrader vil bli tatt opp ved de institusjonene de skal følge undervisning. Ved Erasmus Mundus-programmer vil studentene søke kun til programmet ved det som benevnes som konsortiets koordinatorinstitusjon. Avklaring av søknads- og behandlingsprosedyrene for øvrig omkring Erasmus Mundus-opptak og tilsvarende opptak må være en del av samarbeidsavtalen mellom konsortiedeltakerne.

For øvrig gjør vi oppmerksom på at det gjennom EM II også vil være adgang til å søke om midler til andre typer internasjonale samarbeidstiltak. Dette gjelder for eksempel såkalte IP-opplegg, Intensive Programmer, der omfanget er noe mindre og det kan dreie seg om for eksempel et samarbeid om et særskilt emne som skal inngå i den enkelte deltakers øvrige studieprogram (se lenkesamlingen).

13) Markedsvurdering

Fakultetet må så langt det lar seg gjøre framlegge en realistisk vurdering av markedet og rekrutteringsgrunnlaget med hensyn til det foreslåtte studieprogrammet. I denne vurderingen må det nye tilbudet drøftes i forhold til eventuelle andre foreliggende og/eller sammenlignbare planlagte studietilbud, det være seg ved NTNU eller andre norske utdanningsinstitusjoner samt utenlandske. Ved internasjonale, engelskspråklige tilbud skal eventuelle bistandsmessige betraktninger også inngå her.

14) Særskilte programaspekter

Dersom det er andre spesifikke forhold knyttet til det aktuelle studieprogrammet, ut over det som følger av de forutgående punktene, som krever spesiell oppmerksomhet skal det redegjøres for disse.

Som nevnt innledningsvis ønsker Studieavdelingen å stille seg til disposisjon for fagmiljøene undervegs i prosessene med utvikling av nye og attraktive studieprogram, slik at vi gjerne ser at dere kontakter oss ved behov for råd og bistand.

Henvisninger/lenkesamlinger:

- <http://www.ntnu.no/studier/reglementer>:

[Lov om universiteter og høyskoler](#)
[Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler](#)
[Forskrift om krav til mastergrad](#)
[Forskrift om godskriving av høyere utdanning](#)
[Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet \(NTNU\)](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for teknologistudiet/sivilingeniørstudiet](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for studier i realfag](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for studier ved Det historisk-filosofiske fakultet](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for samfunnsvitenskapelige fag, allmennvitenskapelige studier](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for profesjonsstudiet i psykologi](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for profesjonsstudiet i utøvende musikk](#)
[Utfyllende regler til studieforskriften for femårig lærerutdanning](#)

[Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler](#)
[Forskrift om opptak til studier ved NTNU](#)
[Forskrift om opptak til psykologistudiet ved NTNU](#)
[Forskrift om opptak til praktisk-pedagogisk utdanning ved NTNU](#)
[Forskrift til rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning](#)
[Praksisforskrift for siv.ing.- og siv.-ark.-studenter](#)
[Regler om godkjenning av forsknings- og studentprosjekt](#)

- <http://siu.no/no/Programoversikt/EU-program/Erasmus-Mundus>

- http://www.uhr.no/aktuelt_fra_uhr/handbok_for_felles_gradssamarbeid (Universitets- og høyskolerådets håndbok for felles gradssamarbeid)

- <http://www.ntnu.no/adm/styret> :

-S-sak 32/04 den 08.06.04 om generelle prinsipper for internasjonale, engelskspråklige masterprogram ved NTNU; <http://www.ntnu.no/styret/protokoll/2004/20040608.pdf>

-FUS-sak 66/2004 om internasjonale masterprogram som fordypning for siv.ing.utdanningen.

-S-sak 23/07 den 28.03.07 om generelle prinsipper ved NTNU-deltakelse i Erasmus Mundus-søknader; http://www.ntnu.no/styret/saker_prot/28.03.07web/23.07.pdf

Aktuelle lover, forskrifter og rundskriv for øvrig:

<http://www.lovdatab.no/>

-Forskrift om egenbetaling av 15.12.05 (gjeldende f.o.m. 01.01.06);

<http://www.lovdatab.no/for/sf/kd/kd-20051215-1506.html>

-Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler;

<http://www.lovdatab.no/for/sf/kd/kd-20050908-1040.html> vedtatt av Kunnskapsdepartementet 08.09.05

(se også kommentarer fra departementet i rundskriv F-09-05 under departementets lenkesamling for rundskriv).

-Rundskriv F-20-07 Reglement om statlige universiteter og høyskolars forpliktende samarbeid og erverv av aksjer; jfr. ad oppdragsundervisning; (gjeldende f.o.m. 01.01.2008); *Under revidering pr.t. (jf. høring H-09).*
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/sok.html?id=87060&quicksearch=f-20-07>

Forskerutdanning

Fellesgrader og cotutelle-avtaler (felles veiledning) innenfor doktorgradsutdanningen

Råd og veiledning - cotutelle-avtaler

- Rådgiver Jon Inge Resell
- Juridisk rådgiver Anne Marie Snøvik

Fagmiljøet oppfordres til å ta kontakt tidlig i prosessen for råd og veiledning.

1. Hva er fellesgrad?

Med *fellesgrad* forstås at to (eller flere) institusjoner går sammen om å eie et felles doktorgradsprogram som fører frem til en fellesgrad. Fellesgraden kan dokumenteres i form av ett felles vitnemål fra institusjonene eller et vitnemål fra hver av institusjonene.

2. Hva er cotutelle?

Cotutelle er en avtale om felles veiledning på doktorgradsnivå. Ordningen er opprinnelig fransk, derav begrepet *cotutelle*. Avtalen inngås mellom de to samarbeidende institusjonene, ph.d.-kandidaten og kandidatens veiledere. Cotutelle-avtalen regulerer bl.a. opptak, veiledning og bedømmelse av kandidatens doktorgradsavhandling. En cotutelle-avtale må alltid inngås individuelt, men det kan også i tillegg inngås institusjonsavtaler om cotutelle-samarbeid. Kandidaten får et vitnemål fra hver av institusjonene.

Engelske benevelser på tilsvarende ordninger er *Joint PhD* eller *Joint Doctorate*. Begrepene brukes og defineres på noe ulik måte i de forskjellige landene.

3. Hvorfor etablere fellesgrader eller cotutelle-avtaler (felles veiledning)?

NTNUs strategiske mål er økt internasjonalisering. Etablering av fellesgrader i samarbeid med utenlandske universiteter vil medføre et mer forpliktende samarbeid og vil bidra til å fremme NTNUs internasjonale orientering. I NTNUs strategi *NTNU 2020 Internasjonalt fremragende* er resultatmål for 2010 at antall avtaler om gradssamarbeid med utenlandske universiteter skal øke med 70 % i forhold til i 2007. Dette gjelder også fellesgrader på ph.d.-nivå. Felles grader/studieprogram med universiteter som er blant de 20 beste i Europa, er et mål innen 2020. Fellesgrader er også et uttalt mål i Bolognaprosessen.

Etablering av fellesgrad innebærer at flere fagmiljø, som er relativt små, sammen kan tilby studietilbud som institusjonene hver for seg ikke vil ha mulighet for å tilby. Fellesgrader bør ha som sitt fremste mål å høyne kvaliteten både i utdanningen og forskningen på det aktuelle fagområdet og bør tilføre institusjonen en merverdi.

Som ledd i økt internasjonalt samarbeid og ønske om at ph.d.-kandidatene har et forskningsopphold ved en utenlandsk institusjon, vil en avtale om felles veiledning (cotutelle-avtale) bidra til en formalisering av samarbeidet. For kandidaten vil det være en fordel at det blir dokumentert at kandidaten har tatt utdanningen ved flere institusjoner. Kandidaten vil i tillegg få oppnevnt en veileder ved begge institusjonene.

4. Retningslinjer for cotutelle-avtaler (felles veiledning) og fellesgrader ved NTNU

Styret ved NTNU har fastsatt retningslinjer for cotutelle-avtaler og fellesgrader, jf. S-sak 83/08, 04.12.08.

Avtalen som inngås skal som et minimum regulere opptak, finansiering, opplæringsdel, veiledning, opphold ved institusjonene, rapporteringsplikt, avhandlingens språk, avhandlingens form, bedømmelse, gradstildeling, vitnemål og rettigheter til resultater.

Ph.d.-utdanningen skal ha et omfang av tre års normert studietid og kandidaten må tas opp ved begge institusjonene. Det er en forutsetning at hele avhandlingen med vedlegg skal være offentlig.

Retningslinjer

1. NTNU kan inngå avtale om cotutelle-samarbeid på doktorgradsnivå med utenlandske universiteter.
2. Avtalen skal undertegnes av begge veilederne, dekan, ph.d.-kandidaten og rektor.
3. Kandidaten tas opp ved begge institusjonene. Opptaksgrunnlaget må være mastergrad eller tilsvarende.
4. Doktorgradsutdanningen må ha et omfang på 3 års normert studietid.
5. Kandidaten skal ha minst en veileder ved hver av institusjonene.
6. Opplæringsdelen skal tilfredsstillere kravene ved begge institusjonene.
7. Kandidaten skal ha opphold ved begge institusjonene. Det bør fremgå av avtalen når kandidaten skal oppholde seg ved hver av institusjonene.
8. Kandidaten skal ha arbeidsplass, tilgang til laboratoriefasiliteter og annen infrastruktur på hver av institusjonene.
9. Avhandlingen skal være påført begge institusjonenes logo, og samarbeidsforholdet skal fremgå.
10. Avhandlingen med vedlegg skal være offentlig.
11. Avtalen skal regulere hvordan bedømmelseskomiteen skal være sammensatt.
12. Ved disputas følges det reglementet som gjelder ved den institusjonen hvor disputas finner sted.
13. Kandidaten får et vitnemål fra hver av institusjonene.
14. Begge institusjonene skal ha rett til å benytte avhandlingen og resultatene i sin undervisnings- og forskningsvirksomhet.

Retningslinjene gjelder tilsvarende ved fellesgrader (joint degree) der flere institusjoner går sammen om å etablere et felles doktorgradsprogram. Ved fellesgrad kan kandidaten få et vitnemål fra hver av institusjonene eller et felles vitnemål.

5. Praktiske forhold – rutiner for inngåelse av avtaler

Følgende rutiner følges ved inngåelse av avtale om fellesgrad eller felles veiledning (cotutelle):

1. Fagmiljø som ønsker å inngå avtaler om fellesgrad eller felles veiledning (cotutelle) må kontakte fagmiljøets ledelse (dekan, instituttleder) for å forsikre seg om at de har ledelsens støtte mht å inngå samarbeid med den aktuelle institusjonen.
2. Etter at fagmiljøets ledelse har gitt positiv tilbakemelding skjer de videre forhandlingene fra aktuelt fagmiljø. Fagmiljøet oppfordres til å kontakte Studieavdelingen tidlig i prosessen for råd og veiledning.

Kontaktpersoner ved Studieavdelingen:
Rådgiver Jon Inge Resell, tlf 95259, e-post jon.resell@ntnu.no
Juridisk rådgiver Anne Marie Snekvik, tlf 95294 e-post anne.snekvik@ntnu.no

3. En av institusjonenes standard avtalemaler benyttes som utgangspunkt, men begge institusjonenes krav til samarbeidet skal være oppfylt.
4. Når avtalen er ferdig utarbeidet, sender fakultetet avtalen sammen med en orientering til Studieavdelingen som sørger for at avtalen og fakultetets orientering blir forelagt rektor. Studieavdelingen gir samtidig en kort redegjørelse om avtalen er i tråd med NTNUs retningslinjer.
5. Rektor vurderer om avtalen er i samsvar med universitetets policy og signerer eventuelt avtalen. Rektor kan innhente råd fra Utdanningsutvalget eller Dekanmøte hvis han mener det er behov for det.
6. Studieavdelingen sørger for at avtalen blir returnert til fakultetet. Fakultetet sørger for at avtalen blir arkivert når den er signert av alle parter. Fakultetet sender kopi av inngått avtale til Studieavdelingen.
7. Studieavdelingen rapporterer avtaler om fellesgrader til NOKUT.

Studieavdelingen har utarbeidet en mal for felles veiledning (cotutelle-avtale). Denne kan brukes som et utgangspunkt ved forhandlinger med den annen institusjon om samarbeid.

Lenke til avtalemalen:

http://www.ntnu.no/studieavd/dok/cotutelle_agreement.pdf

COTUELLE AGREEMENT

This Agreement sets out the guidelines for co-operation between the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) and

institution _____

represented by:

Name, Rector, NTNU _____

and

Name, institution _____

These two institutions shall co-operate in respect of the doctoral degree training for

Name, candidate _____

1. Admission

It is a condition that the doctoral degree candidate satisfies the admission requirement at each of the two institutions and has been/will be admitted to an approved doctoral degree programme at both institutions.

Name, candidate _____ has been admitted to the doctoral training programme at _____ (faculty, NTNU) by decision of xx Month year by the _____ (faculty, NTNU) and to the programme for _____ (institution) by decision of xx Month year by the _____

2. Funding

The candidate's doctoral education is financed as follows:

3. Organized academic training

The candidate's programme (project, theoretical syllabus etc) shall satisfy the regulations/doctoral degree programme of both institutions.

4. Title of the dissertation

The two institutions approve a joint arrangement for a doctoral degree and a joint doctoral dissertation when the latter shall be defended at a disputation. The title of the dissertation to be prepared is:

5. Registration

The doctoral degree candidate is to be registered at the two institutions for the following period of agreement:

from _____ to _____

It shall be possible to complete the research work within the period of agreement, of which a net period of 3 years is dedicated to the candidate's doctoral degree training. Only exceptionally may the duration be prolonged. This may be done only at the request of both the principal supervisors, and provided the two institutions are in favour thereof. Such a request should be made 3 months before the expiry of the period of the agreement. The decision is to be formulated in an appendix to the present Agreement.

6. Supervisors

The candidate shall have at least one supervisor at each institution. Both supervisors are responsible for the progress of the doctoral degree work.

From NTNU:

Name, supervisor _____

is the principal supervisor.

From institution:

Name, supervisor _____

is the joint supervisor.

The supervisors undertake to perform joint exercise of their advisory function in respect of the doctoral degree candidate with the current regulations at each institution. They also undertake to consult each other regularly concerning the progress of the research work.

7. Residency and research periods at the institutions

The doctoral degree candidate has made plans to spend time at two institutions in the following manner:

Institution, from, to _____

Institution, from, to _____

Institution, from, to _____

8. Work space

The candidate is entitled to a work space at both institutions in those periods when he/she is present there.

9. Reporting

The candidate and supervisors shall deliver separate annual reports on progress to both institutions.

10. Dissertation

The dissertation shall be written and defended in English, or another language both institutions agree upon.

The dissertation form is _____

The dissertation shall bear the imprint of the logo of both institutions and the cotutelle relationship shall be clear from the cover/title page of the dissertation.

11. Public dissertation

Both institutions take cognizance of the fact that no restrictions may be placed on the making public and publishing of the results or of the dissertation.

Where the candidate is the sole author of the doctoral degree dissertation, he or she alone has the copyright to the work. Where the doctoral degree dissertation consists of a collection of articles and a summary, the candidate alone will have the copyright to those parts that are the result of his or her independent effort.

12. Use of the results

Both institutions have the right to use the results and the dissertation for the purposes of teaching and research activities.

Separate agreements shall be written for works that may lead to patents.

13. Appointment of an adjudication committee

The adjudication committee shall be appointed by _____. Taking account of the PhD regulations of both institutions, the committee shall consist of

The committee shall work in accordance with the regulations applying at the institution at which the disputation is held.

14. Disputation

The dissertation shall be defended at a single disputation which is planned to take place at:

In connection with the disputation the regulations applying at the institution at which the disputation takes place shall normally be followed. Both supervisors must be present at the disputation.

Travelling and subsistence expenses relating to the disputation are to be covered by the institution at which the disputation takes place.

15. Degree

The dissertation is subject to the approval of both institutions which undertake to confer the Degree of

Philosophiae Doctor (PhD) at the Norwegian University of Science and Technology, and

degree, institution _____

Both degree titles shall be explicitly mentioned in the report submitted from the disputation.

16. Diploma

Each of the two institutions will issue its own diploma. It shall be clear from the diploma and/or from a supplement that this is a cotutelle degree.

17. Financial compensation

Each institution is entitled to the financial compensation to which a doctoral degree gives rise in the home country.

_____ Place and date	_____ Place and date	_____ Place and date
_____ PhD candidate	_____ principal supervisor NTNU	_____ joint supervisor institution
_____ Place and date		_____ Place and date
_____ Dean of the Faculty, NTNU		_____ institution
_____ Place and date		_____ Place and date
_____ Rector, NTNU		_____ institution